

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ КЛАСТЕРІВ В УКРАЇНІ

Швед С.А., гр. МО-19

Науковий керівник – ст. викл. **К.Ю. Величко**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Світовий досвід доводить, що в країнах, де з метою стимулювання формування кластерів були розроблені, профінансовані та запроваджені державні програми підтримки, відбулося значне прискорення економічного розвитку. Держава безпосередньо зацікавлена у створенні кластерів, оскільки цей процес сприяє збільшенню кількості платників податків і бази оподаткування; появі зручного інструменту для взаємодії з бізнесом; формуванню засад диверсифікації економічного розвитку території; зменшенню залежності від окремих бізнес-груп, тощо.

Отже, з метою підтримки та стимулювання розвитку вітчизняних кластерів вважаємо за доцільне застосування таких заходів, як *бюджетне фінансування* (фінансування або спів фінансування з боку держави найбільш перспективних кластерних проектів, надання субсидій на проведення досліджень та ін.); *пільгове оподаткування* (надання податкових пільг, податкових кредитів, скорочення ставок на прибуток та ін.); *ефективна амортизаційна політика* (наприклад, шляхом списання більшої частини вартості придбаних основних фондів у початковому періоді їх експлуатації); *митні преференції* (звільнення від сплати мита та податків, які сплачуються за сировину, матеріали, обладнання, що необхідне для здійснення кластером діяльності); *допомога в залученні фінансово-кредитних ресурсів* (розробка пільгових форм довгострокового кредитування, розробка державної системи стимулювання й гарантій зарубіжних інвестицій та ін.); *інформаційне забезпечення* (створення державної інформаційної системи (інформаційного центру), яка відображатиме дані щодо динаміки розвитку вітчизняних галузей, розробок перспективних регіональних кластерних проектів; створення Інтернет-ресурсу та ін.); *організація, регулювання діяльності та адміністрування* (забезпечення державного страхування ризиків кластерів; гарантування пільгового режиму перевірок державними контролюючими органами діяльності створюваних кластерів та ін.).

На сьогодні можна стверджувати про необхідність становлення в Україні нової концепції розвитку, яка буде заснована на ефективному функціонуванні нових інноваційно-орієнтованих виробничих систем-кластерів.

НАПРЯМИ ЗДІЙСНЕННЯ СУЧАСНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Юськова Е.О., гр. МЕ-17

Науковий керівник – канд. екон. наук, проф. **Т.В. Андросова**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

В процесі глобалізації світової економіки особливої актуальності набувають дослідження процесів міжкраїнового залучень іноземних інвестицій. Не дивлячись на певну інвестиційну кон'юнктуру, загальна динаміка прямих іноземних інвестицій постійно зростає, їх залучення дедалі більше стає джерелом фінансування розвитку країн світу, які обрали своєю стратегією забезпечення економічного зростання.

На сучасному етапі глобалізації світової економіки майже усі країни створили на своїх територіях сприятливі умови щодо залучення закордонних інвестицій, зокрема створили привабливий інвестиційний клімат, сформували відповідний міжнародний образ країни. Разом з тим, доступ іноземним інвесторів у деякі стратегічні галузі національних економік є все ще обмеженим або навіть забороненим. До цих галузей у більшості країн належать: виробництво радіоактивних матеріалів, генерування електроенергії і видобуток природних копалин; сфера телекомунікацій; авіаційні, залізничні і морські перевезення; рибний лов; оборонна промисловість; нерухомість, земельні ресурси і сільськогосподарські угіддя.

При виборі напрямку інвестицій у 2011 р. міжнародні інвестори вважали найбільш важливими чинниками розвиток транспорту й інфраструктури (63%), стан телекомунікаційної інфраструктури (62%) і прозорість політичного, правового та нормативного середовища (62%).

У 2011 р. серед регіонів не було очевидного лідера за рівнем інвестиційної привабливості, але відбулося вирівнювання інвестиційного клімату, про що свідчать показники найбільш інвестиційно привабливого регіону (38%) та найменш привабливого (11%). Інвестори розглядали Китай як найбільш привабливий регіон для інвестицій у світі в 2011 р. (рейтинг склав 38%). Західна Європа посідала друге місце – з оцінкою 35%. Центральна та Східна Європа (включаючи Україну) займали третє місце з оцінкою 29%. Таким чином, регіони, які нещодавно були лідерами – Західна Європа, Центральна та Східна Європа і Північна Америка – наразі змушені боротися за свої позиції, в той час як країни з високими темпами економічного розвитку підвищили свою привабливість.

Отже, закордонні інвестиції виступають найважливішим засобом впровадження сучасних досягнень технічного прогресу, підвищення якісних показників господарської діяльності на мікро- і макрорівнях.